

BEVEILIGING IN DE GGZ IS EEN VAK APART

Geen sportschooltype die met strakke hand de orde en veiligheid handhaaft, maar een zorgondersteuner. Met WA introduceert een nieuw concept in de specifieke wereld van de Geestelijke Gezondheidszorg (ggz). Een concept ontstaan vanuit passie voor de zorg. Security Management sprak met Michiel Broeksma, mede-oprichter en directeur van het bedrijf.

Vrijdag 27 september 2017 staat bij velen in het geheugen gegrift: de [moord op Anne Faber](#). De dader, zo blijkt later, is een eerder veroordeelde zedendelinquent die ter voorbereiding op terugkeer in de samenleving overgebracht is naar een ggz-kliniek.

In Nederland is terugkeren in de maatschappij een onderdeel van het zorgproces

Ggz-instellingen zijn geen gevangenissen

In de media wordt de vraag gesteld of dader Michael P. niet te veel vrijheden heeft gekregen en de moord voorkomen had kunnen worden. Broeksma: "Dit had in elke kliniek kunnen gebeuren. Ggz-instellingen zijn geen gevangenissen met hekken, maar zorginstellingen. In Nederland is terugkeren in de maatschappij een onderdeel van het zorgproces. Hier hoort een aantal fases bij. Op een bepaald moment krijgen cliënten vrijheden. Ze

mogen bijvoorbeeld alleen naar buiten. Het 'zure' in het geval van de moord op Anne Faber is dat Michael P. zo'n vrijheid had."

Niet iedere beveiliging is geschikt om in een ggz-instelling te werken

De hele discussie rond de moord op Anne Faber heeft Broeksma van dichtbij meegemaakt. Hij was toen al een aantal jaren ad interim manager facilitair van de bewuste ggz-instelling. "Daar startte ik in 2011, nadat ik al vele jaren in diverse ad interim functies in beveiliging en veiligheid gewerkt had. De opdracht? Het facilitaire deel losweten van de organisatie. In 2015 was het [outsourcen van de beveiliging](#) aan de beurt. De Raad van Bestuur wilde hiervoor een van de grotere beveiligingsorganisaties inhuren. Dat raakte mij, omdat beveiliging in de ggz een vak apart is. Het omgaan met psychiatrische patiënten vereist een speciale aanpak. Niet iedere beveiliging kan dat. Vanuit mijn ervaring in de zorg weet ik dit. Dus stelde ik de Raad van Bestuur mijn plan voor: het oprichten van een eigen bedrijf samen met mijn office manager en een klein aantal beveiligers. Ervaren mensen die de ggz door en door kennen. Het duurde een half jaar voordat alles rond was en directie, ondernemingsraden en patiëntenverenigingen overtuigd waren."

Michiel Broeksma, directeur van Met WA: "We hebben de zorgondersteuner in het leven geroepen. Een beveiliging die volledig meedraait in het zorgteam."

Met WA werd ingehuurd voor de beveiliging en de bhv-trainingen van [Altrecht](#). Daarna volgden al snel meerdere opdrachten vanuit andere ggz-instellingen. Het bedrijf is inmiddels gegroeid naar 150 personen.

Hoe beveiligen we een ggz-medewerker?

We zijn benieuwd naar de aanpak van Me WA, alsook of de veiligheid en beveiliging in de ggz na de moord op Anne Faber is veranderd. Broeksma vertelt zijn verhaal. "Vanuit het verleden is de focus van beveiliging en veiligheid in de ggz vooral gericht geweest op de patiënt. Allerlei protocollen en patiëntveiligheidsprogramma's zijn in het leven geroepen. Prima. Maar voor de beveiliging en veiligheid van medewerkers en omgeving kenden we maar weinig programma's. Een brandweerman draagt brandwerende kleding, een tandarts een mondkapje, en een bouwvakker heeft een helm op. Maar hoe beveiligen we een ggz-medewerker? Op die vraag hebben wij een antwoord gevonden. Wat we niet doen, is een zorgmedewerker op een afdeling een helm en pistool geven. Maar hij of zij heeft een 'gen' dat wil zorgen. Passie. Maar wat als er op de afdeling psychiatrie personeelstekort is? Dan is het onmogelijk om alleen met een zorghart naar de patiënt te kijken. Het hele 'huishouden' op de afdeling komt erbij.

Een beveiligger, niet in een pak met een V'tje, maar in burger

Dit doet de echte zorg geen goed. En ook de medewerker niet. Dus moest er iets veranderen. We hebben de zorgondersteuner in het leven geroepen. Een beveiligger met een 'beveiligingsgen', en net iets meer. Niet in een pak met een V'tje, maar in burger. Een beveiligger die volledig meedraait in het zorgteam.”

Naast beveiligger ook verzorgende

Broeksma verduidelijkt: “De zorgondersteuner is geen verpleegkundige. Voor die functie is een BIG-registratie noodzakelijk. Wel is hij of zij naast beveiligger ook verzorgende en opvoedkundige.”

Zorgondersteuner maakt de wc schoon, maar houdt ook agressieve patiënten in toom

Hoe kan deze persoon de verpleegkundige helpen? Het antwoord: met het runnen van het 'huishouden'. Broeksma: “Moet er een wc gepoetst worden, dan doet hij of zij dat. De tafel dekken hoort er ook bij. En stel je de volgende situatie voor: een patiënt is aan het koken en dus in de weer met kookgerei, zoals messen. Een verpleegkundige komt binnen, zij heeft de patiënt twee dagen niet gezien en wil een eerder voorvalletje met hem bespreken. Ze merkt niet op dat hij een mes in zijn hand heeft. De zorgondersteuner zit met andere patiënten in de woonkamer en ziet dat er bij de patiënt irritatie

ontstaat. Dus stapt de zorgondersteuner op de patiënt af, spreekt hem aan, zegt hem even samen in de spreekkamer verder te praten, en biedt aan voor hem verder te koken. Vervolgens neemt de zorgondersteuner ‘soepel’ het mes van de patiënt over.”

De zorgondersteuner zorgt voor rust en stabiliteit op de afdeling

Kortom, de zorgondersteuner zit in principe zijn hele dienst op de afdeling en begeleidt patiënten bij de dagelijkse gang van zaken. De zorgondersteuner zorgt vanuit zijn beveiligingsachtergrond voor rust en stabiliteit op de afdeling.

Zorgondersteuner is goedkoper dan een verpleegkundige

Michiel Broeksma vervolgt: “Het inzetten van zorgondersteuners is een economisch winmodel. Een verpleegkundige zit in salarisschaal 50/55, een beveiligiger in 30/35. Een zorgondersteuner is dus goedkoper dan een verpleegkundige. Bovendien zijn er minder verpleegkundigen op een afdeling nodig, omdat het ‘huishoudelijk deel’ door de zorgondersteuner wordt overgenomen.” De functie zorgondersteuner blijkt steeds vaker opgenomen te worden in het primaire zorgproces op een afdeling. Zowel Broeksma als de ggz zijn er blij mee.

Ggz-gerelateerde training

Hoe maak je van een beveiligiger een zorgondersteuner? Broeksma: “Alle medewerkers komen bij ons binnen vanuit een beveiligingsachtergrond op niveau mbo-2. Dat zijn mensen die in hun hoofd veel meer hebben zitten dan hun diploma doet vermoeden. Denk aan sociale vaardigheden. Het zijn ook mensen die

zich willen ontwikkelen. Die kans geven wij ze. Om zorgondersteuner te kunnen zijn, geven we ze ggz-gerelateerde trainingen op het gebied van onder andere agressie en psychopathologie.”

Oprichting van heuse Academy maakt van zorgondersteuner een officieel beroep

Inmiddels is Met WA Academie bezig met de oprichting van een Academie om van zorgondersteuner een ‘echt’ beroep te maken.

Reguliere beveiligingssystemen zoals camera's worden niet ineens overbodig

Alhoewel het concept van Broeksma om “mensen, mensen, en nog eens mensen gaat”, is het ook mogelijk om via Met WA andere beveiligingsinstrumenten en -technieken in te zetten. “Bij een receptie hoort nu eenmaal een camera. Die gaat een zorgondersteuner niet vervangen. De reguliere beveiligingssystemen en -diensten blijven dan ook gewoon in ons pakket”, aldus Broeksma.

In de tbs-wereld gaat meer goed, dan fout

Tot slot, zou een moord zoals op Anne Faber voorkomen kunnen worden met de inzet van zorgondersteuners? Michiel Broeksma: “Ik zou graag ‘ja’ zeggen. Maar dat is niet eerlijk. De moord op Anne is diep triest. Maar helaas, alles heeft zijn beperkingen. Ook in de wereld van veiligheid en beveiliging. Excessen zullen er altijd zijn. Desalniettemin, cijfers wijzen uit dat er in de tbs-wereld meer goed dan fout gaat.”

Betty Rombout is freelance journalist, 5 februari 2019